

Munkába állás mentor segítségével

Az FSZK Foglalkoztatás 2017 pályázatának záró konferenciáján és az Erasmus Days 2018 Valueable workshopján jártunk, amelyet a budapesti Down Alapítvány tartott „A megváltozott munkaképességű emberek nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatása” címmel október elején.

Két fontos felfedezést tehetett a résztvevő. Az egyik: Ha fogyatékos emberekkel foglalkozik, és azt látja Erasmus, ne menjen másik netoldalra, lehet, hogy pont az ő célcsoportjának alkalmas pályázattal találkozik. A másik: a legtöbb fogyatékossgal élő ember foglalkoztatható, csak meg kell adni neki a segítséget. Ha kell, az adott munkafolyamatot részekre bontva, és szükség van mentorokra.

Az alapítvány 2017-ben csatlakozott a ValueAble programhoz, mely az Erasmus+ program keretén belül valósult meg. Cél: az értelmi fogyatékos emberek foglalkoztatása a vendéglátóiparban. Izgalmas előadásokat hallottunk, nemcsak az adott személyt fölkészítő segítőkéről, mentorokról, hanem maguktól az érintettektől is. Videókon láthattuk őket munka közben. A program keretén belül többen is eljutottak külföldi gyakorlatra: pl. Milánóba (erről is láttunk videót).

Eljött a BB'z Bar & Grill tulajdonos, *Angeli Barbara* is. Elmondta, hogy ő kereste meg a Down Alapítványt, és mint mondta: „szuper közös munka indult el.” Két Down-szindrómás személy dolgozik náluk, mielőtt beléptek volna tréninget tartottak a dolgozóknak. Munkájukkal elégedettek, egyre több feladatot lehet rájuk bízni és „sokat kapott a csapott attól, hogy ők nálunk dolgoznak.” (Jelenleg egy Down-szindrómás alkalmazottjuk van – *a szerk.*)

A BB'z Bar & Grill jelentkezhet a ValueAble arany fokozatú tanúsítványára, mert beszervezte a Caviar & Bull éttermet, ahol két Down-szindrómás személy dolgozik. Ők már le is adták jelentkezésüket az ezüst fokozatra, hamarosan megkapják.

Az FSZK Foglalkoztatás 2017 projektjéről *Kiss Tóth Petra* számolt be: 12 fogyatékos személyt helyeztek el a nyílt munkaerőpiacon. Célcsoportjuk a 16–30 évesek voltak mun-

katapasztalat nélkül, a 30 fölötti inaktívak, egyéb egészségkárosodottak (köztük idősek vagy kis-mamák).

Az ő tapasztalata az, hogy a munkahely megtalálásánál fontosak a kapcsolatok, az ismeretség. Ezen a területen nincs a fogyatékos embereknek olyan munka, amit egy az egyben el tudnának végezni. Előszűrőként a munkapszichológus megvizsgálja a jelöltet, hogy alkalmas-e a feladatra, a munkaköröket pedig akadálymentesíteni kellett; részekre bontani a feladatokat. A betanítási időre gyakornoki szerződést kötnek. A betanulás alatt külső mentor segít, de egy empatikus, belső munkatársat is kiképeznek a segítségre.

Ha a jelölt beválik, akkor munkaszerződést kap, de még ekkor sem engedi el a kezét a külső mentor. Mindenféle kérdésben továbbra is segíti.

Az előadó néhány gyakran fölmerülő problémáról is szólt.

- A fogyatékos személyeket nem szocializálták a munka világába. A fejlesztő foglalkozásokon való részvétel ezt nem pótolja, ezért fokozatosan lehet csak bevezetni őket a nyílt munkaerőpiacra.

- A döntéshozónak, azaz a főnöknek nincs reális képe arról, mit jelent a fogyatékos személy alkalmazása. Ő dönt, fölveszi, de nem szól a

munkatársainak. Ez a feladat ilyenkor a mentorra hárul.

- Betanítás után új problémák jelentkeztek. A mentor jelenléte fegyelmezőleg hatott, de amikor elment, akkor lazult a mentorált fáradtságra hivatkozva. Ennek a kifogásnak a továbbiakban úgy vették elejét, hogy csökkentették a munkaidejét.

- A szülők nem támogatják a munkavállalást, aggódnak gyermekükért.

Néhány, a programban résztvevő és már dolgozó személy szintén beszámolt a tapasztalatairól, és videókat is láttunk a munkájukról. A The English Gardenben (angol nyelvű óvoda) dolgozó Down-szindrómás *Lévay Beáta* terít, tálal a gyerekeknek, felszolgál, takarít, és a gyerekekkel játszik az udvaron.

„Szeretem ezt csinálni – mondta –, vannak a gyerekek között magyarok is, odajönnek hozzám, kérdegetnek. Sokat jelent nekem, hogy kint vagyok az udvaron, és vigyázok a gyerekekre.”

Mentora *Boncz Bea* elmondta, hogy az oda-vissza kíséretet kellett megoldani, mert az óvoda messze van Beáta lakhelyétől, valamint egyeztetni kellett egyéb programjaival. Ezért órarendet készítettek neki, amin már egy-két hétre előre látja az időbeosztását. Mielőtt belépett volna, gyakorolták az angol alapszókincset, és angol gyerekdalokat, gyermekmondókákat hallgattak. Úgy látja, mióta Beáta az óvodában dolgozik, mintha kicserélték volna, boldog.

A ValueAble projektről itt olvashatnak: <http://www.downalapitvany.hu/node/132/>

Ferenczy Ágnes

